

**UN PROFIL ANIVERSAR:
ADRIAN RĂDULESCU
LA 60 DE ANI**

Prezență activă și remarcată în viața cultural-științifică a Dobrogei și a țării, Adrian Rădulescu reprezintă un nume indisolubil legat de arheologia și istoria străvechiului ținut dintre Dunăre și Mare.

S-a născut la 16 august 1932 în com. Dorobanțu, jud. Călărași. Părinții săi, preotul Vasile Rădulescu și Aurelia Rădulescu i-au imprimat respectul față de valorile culturale autentice și dragostea pentru pământul românesc, sentimente cărora le-a rămas întotdeauna fidel.

La acest moment aniversar putem aprecia că profesorul Adrian Rădulescu, oferind un pilduitor exemplu generațiilor mai tinere de arheologi și istorici, și-a consacrat în întregime activitatea ca specialist arheologiei spațiului dobrogean, Muzeului de istorie națională și arheologie din Constanța.

După încheierea cursurilor școlii primare în localitatea natală și-a început studiile liceale la Călărași, le-a continuat la Liceul „Mihai Viteazul” din București, finalizându-le în anul 1951. În perioada 1951—1956, dând răspuns unei reale vocații, puse în evidență încă din timpul liceului, a urmat cursurile Facultății de Istorie a Universității din București. Aici, sub îndrumarea unor mari profesori — adevărata generație de aur a arheologiei românești — ca D.M. Pippidi, Ioan Nestor, Em. Condurachi, Gh. Ștefan, D. Tudor — s-a specializat în istorie veche și epigrafie. Ca student a fost prezent pe mai multe șantiere arheologice, cu precădere la Dinogeția, însușindu-și tainele acestei nobile și atât de responsabile profesii.

După terminarea studiilor universitare și-a legat, de la început,

numele de cel al instituției muzeale constantene la care a fost încadrat în anul 1956, prin repartitie guvernamentală. A fost pe rând muzeograf, șef de secție (din 1965), director adjunct (din 1968) și director (din 1969 până în 1990 și apoi, din nou, începând din noiembrie 1992).

Preocupat de problemele atât de complexe ale arheologiei și muzeografiei dobrogene, s-a implicat direct, încă din anii de început ai activității, atât în cercetarea științifică de specialitate, cât și în valorificarea muzeistică a patrimoniului istorico-arheologic la un nivel calitativ cât mai înalt. Străbate Dobrogea de la un capăt la altul, verifică starea monumentelor arheologice cunoscute de mai multă vreme, înregistrează alte obiective noi, sprijină cercetările întreprinse de colectivele de arheologi pe diferite șantiere și impulsionează cu o impresionantă energie și rezultate adesea remarcabile, atât cercetările arheologice cât și activitățile de valorificare muzeistică ale colectivului de specialiști ai muzeului pe care-l conduce.

Cu dăruire, talent, entuziasm și stăruință reușește, de-a lungul unei fructuoase cariere, să imprime în conștiința constănțenilor (și nu numai a lor) — oameni simpli, intelectuali, autorități cu putere decizională — respectul pentru arheologia și istoria Dobrogei, determinându-i să-i sprijine inițiativele.

Ca arheolog, participă la săpături și conduce șantiere de interes național, dintre care amintim: zidul de incintă al Tomisului, Edificiul roman cu mozaic, edificiul termal din Tomis („Lentiarion”), complexul de monumente romano-bizantine din sectorul de sud-vest tomitan, iar în

ultimii ani coordonează șantierele de salvare din peninsula orașului. A efectuat, de asemenea, cercetări la complexul rupestru de la Basarabi, iar mai apoi în necropola feudală-timpurie de la Castelu și în zona atelierelor meșteșugărești romane de la Telița (jud. Tulcea). Toate aceste descoperiri au făcut, la timpul potrivit, obiectul unor studii mai ample sau monografii, prezentate la sesiuni și congrese internaționale, intrate în circuitul științific prin tipărirea lor în țară sau în străinătate.

Începând din anul 1974 acordă o atenție specială, în calitate de șef de șantier, cercetărilor arheologice de la Albești, importantă cetate greco-indigenă din teritoriul callatian. Investigațiile continuate aproape fără întrerupere până astăzi au împus acest sit drept unul dintre obiectivele de referință ale arheologiei românești pentru înțelegerea evoluției teritoriilor rurale ale cetăților vest-pontice în perioada greco-elenistică.

În același timp, o constantă preocupare în cercetările sale o reprezintă epigrafia greco-romană, domeniu în care a contribuit, între altele, la cunoașterea fenomenului romanizării la Dunărea de Jos, organizarea limes-ului danubian și pontic, întreținerea căilor strategice și de comunicații, perpetuarea factorului autohton în perioada romanității târzii și a feudalismului timpuriu. Toate aceste teme sunt susținute prin publicații de specialitate, participări la congrese și colocvii de prestigiu din țară și străinătate, prin contribuții notabile la publicarea de corpora inscriptionum.

Domeniul arheologiei dobrogene fiind pe cât de vast, tot atât de dens,

activitatea științifică a profesorului Adrian Rădulescu îmbrățișează și alte aspecte, legate în majoritatea lor de istoria ținutului dintre Dunăre și Măre în epoca romană: dezvoltarea meșteșugurilor locale, dar și a relațiilor comerciale ori spirituale cu alte regiuni ale Imperiului, existența unor ateliere destinate producerii materialelor de construcție, exploatarea pietrei. Studiază, de asemenea, diferite categorii ceramice de la Edificiul roman cu mozaic (în special lotul de amfore cu inscripții), ceramica de uz comun, opaițele, viața spirituală în perioada Principatului, monumente arhitectonice, tezaurile creștine de practică euharistică din Scythia Minor etc.

În anul 1972 obține titlul de doctor în istorie al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca cu teza Dezvoltarea meșteșugurilor în Dobrogea romană. Ceramica, sub conducerea științifică a acad. Constantin Daicoviciu. Personalitate complexă, înzestrată în egală măsură cu valențe de cercetător și bun manager în domeniul muzeistic, domnul Adrian Rădulescu se dedică, cu aceeași dăruire, organizării de noi muzee, susținerii lucrărilor tot mai impetive de restaurare și conservare a monumentelor arheologice.

În calitate de redactor responsabil al publicației muzeului — „Pontica” — se implică direct în coordonarea ei științifică. Totodată, coordonează și impulsionează editarea unui bogat material de popularizare a arheologiei dobrogene: ghiduri, monografii istorice, pliante etc.

Se ocupă de organizarea noilor obiective muzeistice din județul Constanța, între care Muzeul de istorie națională și arheologie, inaugurat

la 25 decembrie 1977, Muzeul de arheologie Callatis, Complexul arheologic Histria și Anticvariul Căpâdava. Cu energia ce-l caracterizează și pe care a reușit adesea să o imprime proiectanților și constructorilor, a coordonat, între anii 1974—1977, lucrările de restaurare a monumentului triumfal de la Adamclisi. Are meritul deosebit de a fi propus și susținut varianta restaurării autoportante, care a asigurat atât conservarea în situ a nucleului de piatră și mortar antic, cât și reconstituirea monumentului la dimensiunile și forma lor inițiale. Paralel s-a preocupat direct și de amenajarea muzeului din localitate, menit să pună în valoare atât piesele originale ale monumentului, cât și cele mai reprezentative descoperiri din cetatea Tropaeum Traiani, într-o modalitate care situează obiectivul în cauză printre cele mai moderne și apreciate muzee din țară.

De altfel, restaurarea și conservarea marilor obiective istorico-arheologice ale județului îl preocupă constant, exemplul cel mai reprezentativ constituindu-l lucrările în curs ale Complexului rupestru de la Basarabi, ca și eforturile susținute pe care le depune pentru a se realiza cât mai curând posibil construcția de protecție a mormântului hypogeu din secolul IV p. Chr. de la Tomis, ori restaurări mai ample la Histria, Adamclisi, Constanța etc.

Activitatea susținută din domeniul istoriei și arheologiei i-a atras domnului Adrian Rădulescu o bine meritată recunoaștere internă și internațională. Este director al Centrului de Studii Ovidiene (din 1970), președinte al filialei Constanța a Societății de Studii Clasice (din 1969), vicepreședinte al Institutului

Român de Tracologie și președintele Filialei Constanța a aceluiași Institut (din 1985), președinte al Filialei Constanța a Asociației Oamenilor de Știință (din 1988).

Ca o recunoaștere a activității sale științifice, în anul 1985 a fost ales membru corespondent al Institutului german de arheologie din Frankfurt am Main.

Odată cu înființarea la Constanța a unei instituții de învățământ superior (Institutul Pedagogic de 3 ani, devenit mai apoi Institutul de învățământ superior, în cadrul căruia a existat — între anii 1964 — 1974 — și o secție de istorie-geografie), domnul Adrian Rădulescu a desfășurat și activitate didactică, în calitate de lector asociat pentru cursul și seminarul de Istorie veche a României.

După crearea în anul 1990 la Constanța a Universității „Ovidius”, ca recunoaștere unanimă a rolului său decisiv în această importantă realizare și a calităților de om de știință, a fost ales primul rector al tinerei instituții (1990—1991). Creându-se, tot la stăruința domniei sale, Secția de ISTORIE-ARHEOLOGIE, în măsură să pună în valoare bogatul patrimoniu al Dobrogei, a fost promovată prin concurs profesor universitar (în anul 1990), acordându-i-se, totodată, și dreptul de a forma noi generații de specialiști printr-o modalitate superioară de pregătire postuniversitară — cea a doctoratului.

Nu putem să nu evidențiem desfășurarea de către domnul Adrian Rădulescu, pentru o vreme, și a unei alte activități, care-i evidențiază odată în plus angajamentul civic,

După revoluția din decembrie 1989 a devenit primul primar al județului Constanța, iar după alegerile din 20 mai 1990 primul prefect al acestuia (până în noiembrie 1991). Angajat cu energie și dăruirea care-l caracterizează în activități complexe, specifice începutului vieții noastre democratice, nu a neglijat nici un moment problemele istoriei, culturii și învățământului, ale muzeului însuși, ca și ale celorlalte domenii sociale sau economice, chiar dacă împlinirile n-au fost întotdeauna pe măsura speranțelor sale. Sub coordonarea profesorului Adrian Rădulescu, în 1991 s-au desfășurat amplele manifestări științifice și culturale prilejuite de aniversarea a 2500 de ani de existență arheologică și a 2250 de ani de la prima atestare literară a Tomisului.

Paralel cu munca amintită și cu activitatea științifico-didactică, se preocupă îndeaproape de Muzeul de istorie națională și arheologie din Constanța, la conducerea căruia revine în noiembrie 1992.

În dubla calitate, de profesor universitar și director al unei instituții muzeale prestigioase, continuă să întrețină și să dezvolte interesul pentru cercetarea istoriei și arheologiei.

La 60 de ani de viață, încununată de o bogată activitate științifică, didactică și civică, colectivul Muzeului de istorie națională și arheologie Constanța își face o datorie de onoare în a consacra numărul XXV al revistei „Pontica” profesorului Adrian Rădulescu, distinsă personalitate în știință și cultura istorică românească.

LISTA LUCRĂRILOR
PUBLICATE DE DR. ADRIAN RĂDULESCU

I. CĂRȚI

- *Tezaurul de sculpturi de la Tomis*, București 1963, 156 p. (coautor).
- *Noi monumente epigrafice din Scythia Minor*, Constanța, 1964, 188 p. (coautor)
- *Monumente romano-bizantine din sectorul de vest al cetății Tomi*, Constanța, 1966, 84 p.
- *Cimitirul feudal-timpuriu de la Castelu*, Constanța, 1967, 128 p. (coautor)
- *Dezvoltarea meșteșugurilor în Dobrogra romană. I. Ceramica*, Constanța, 1972 (teză de doctorat), 320 p. + 150 pl. (mss.)
- *Istoria românilor dintre Dunăre și Mare. Dobrogea*, București, 1979, 185 p.
- *Ovidiu la Pontul Euxin*, București, 1981, 152, p.
- *A Concise History of Dobruja*, București, 1987, 282 p.
- *Tropaeum Traiani — Monumentul și cetatea* (monografie istorică), București, 1988, 194 p.

II. STUDII, ARTICOLE, RAPOARTE

- *Informații asupra unor materiale inedite din Muzeul Regional Constanța*, în *Materiale și cercetări arheologice*, 5, 1959, p. 753—768.
- *Noi mărturii arheologice din epoca elenistică la Nuntași*, în *SCIV*, 12, 61, 12, p. 387—393.
- *Inscripțion inedită de Callatis*, în *Studii Clasice*, 4, 1962, p. 275—79.
- *Necropola de incinerare de la Castelu*, în *Materiale și cercetări arheologice*, 8, 1962, p. 649—660 (coautor).
- *Inscripții inedite din Dobrogea*, în *SCIV*, 14, 1963, 1, p. 79—107
- *Elmi bronzee di Ostrov*, în *Dacia*, NS, 7, 1963, p. 535—551
- *Le depot des monuments sculpturaux recemment decouverts à Constanța*, în *Acta Antiqua Philippopolitana. Studia Arcaeologica*, Sofia, 1963, p. 132—152 (coautor).
- *Podobe de bronz ale unui car roman și depozitul de țigle de la Telița raionul Tulcea* în *Revista Muzeelor* (număr special), an II, 1965, p. 437—448.
- *Scurtă privire asupra istoriei vechi a Dobrogei*, în *Dobrogea maritimă*, București, 1966, p. 51—84.
- *Muzeul de arheologie Constanța după 10 ani de activitate*, în *Pontica*, 1, Constanța, 1968, p. 29—42
- *Inscripția lui Herennios Apollinaris din Callatis*, în *Pontica*, 1, Constanța, 1968, p. 307—317 (coautor)
- *Note epigrafice. I*, în *Pontica*, 1, Constanța, 1968, p. 319—339
- *Un militar de la Decius la Rasova*, în *Revista Muzeelor*, 4, 1968, p. 349—353
- *Ateliere meșteșugărești pentru ars materiale de construcții din lut*, în *Pontica*, 2, Constanța, 1969, p. 333—353
- *Un atestat străromânesc la Capidava*, în *Pontica*, 3, Constanța, 1970, p. 255—274
- *Un document proto-roumain à Capidava*, în *Dacia*, NS, 14, 1970, p. 311—323.
- *Date tehnice despre Edificiul cu mozaic din Constanța*, în *Buletinul Monumentelor Istorice*, 39, 1970, 3, p. 52—56
- *Contribution afin de mieux connaître le répertoire archéologique du Haut Moyen Âge en Dobroudja*, în *Actes du VIIe Congrès International des Sciences Phrèhistoriques et Protohistoriques*, II, Praga, 1970
- *Kunst und Architekturwerke in der Dobrogea zur Zeit der Römer*, în *Studia Gotica. Antikvaristika serien*, 25, Stockholm, 1970, p. 216—233
- *Publius Ovidius Naso, poetul iubirilor gingașe și al suferințelor*, în *File din istoria unui vechi ținut românesc*, I, Constanța, 1971, p. 135—159
- *Podobe de bronz ale unui car roman și depozitul de țigle de la Telița (jud. Tulcea)*, în *Pontica*, 4, Constanța, 1971, p. 273—288.

- *Începuturile așezărilor omenеști din Dobrogea : comuna primitivă*, în *Studii și cercetări de geografie aplicată a Dobrogei*, Constanța, 1972, p. 215—221 (coautor).
- *Aspecte privind exploatarea pietrei în Dobrogea romană*, în *Pontica*, 5, Constanța, 1972, p. 177—204.
- *Ateliere ceramice militare de-a lungul Dunării de Jos*, în *Pontica*, 6, Constanța, 1973, p. 129—135.
- *Amfore cu inscripții de la Edificiul roman cu mozaic din Tomis*, în *Pontica*, 6, Constanța, 1973, p. 193—207.
- *Un sarcofago di età romana scoperta nella necropoli tumulare di Callatis*, în *Pontica*, 6, Constanța, 1973, p. 247—265 (coautor).
- *Recente cercetări arheologice la Tomis (1971—1972)*, în *Pontica*, 6, Constanța, 1973, p. 333—350.
- *Les revues roumaines d'archéologie et d'histoire ancienne entre 1966—1970*, în *Dacia*, NS, 15, 1971, p. 415—435; *Dacia*, NS, 17, 1973, p. 433—435 (în colaborare).
- *Prospectarea și cercetarea așezărilor arheologice din județul Constanța*, în *Revista Muzeelor și Monumentelor*, Mușee, 11, 1, 1974, p. 45—47.
- *Ateliers de produits en terre cuite le long du Bas-Danube*, în *Actes du IXe Congrès International d'Étude sur les frontières romaines*, Mamaia, 6—13 septembrie 1972, București—Köln—Wien, 1974, p. 123—129.
- *Importations ceramiques au IIIe siècle de n.è. au Bas-Danube*, în *Pontica*, 7, Constanța 1974, p. 317—323.
- *Importuri ceramice la Dunărea de Jos din sec. III e.n.*, în *In Memoriam Constantin Daicoviciu*, Cluj-Napoca, 1974, p. 337—348.
- *Amphores inscrits provenants de l'Édifice romain à mosaïque de Tomi*, în *Actes de la XIIe Conférence Internationale d'Études Classiques*, Eirene, Cluj-Napoca, 2—7 octobre 1972, București — Amsterdam, 1975.
- *Rezultate preliminare ale săpăturilor arheologice din Tomis (Parcul Catedralei, 1971—1974)*, în *Pontica*, 8, Constanța, 1975, p. 9—54 (coautor).
- *Un tezaur monetar de la Filip Arabul din Dobrogea*, în *Pontica*, 8, Constanța, 1975, p. 125—173 (în colaborare).
- *Contribuții la cunoașterea ceramicii de uz comun din Dobrogea*, în *Pontica*, 8, Constanța, 1975, p. 331—360.
- *V. Pârvan : Getica, eine Protogeschichte Dakiens*, în *Pontica*, 9, Constanța, 1976, p. 7—10.
- *Amfore romane și romano-bizantine din Scythia Minor*, în *Pontica*, 9, Constanța, 1976, p. 99—114.
- *Quelques aspects de l'activité artisanale le long du limes scythique entre les IVe et VIe siècles de n.è.*, în *Studien zu den Militärgrenzen Roms*, II, Vorträge des 10. Internationalen Limeskongresses in der Germania Inferior, Köln—Bonn, 1977, p. 387—392.
- *Un act de semnificație patriotică : reconstituirea Monumentului triumfal de la Adamclisi* în *Pontica*, 10, Constanța, 1977, p. 9—17.
- *Știri despre începuturile orașului Constanța*, în *Pontica*, 10, Constanța, 1977, p. 53—57.
- *Dobrogea lui Burebista*, în *Pontica*, 10, Constanța, 1977, p. 65—68.
- *Inscripții inedite din Tomis și Callatis*, în *Pontica*, 10, Constanța, 1977, p. 79—89 (coautor).
- *Basilicile creștine de la Axiopolis, Callatis și Trophaeum Traiani*, în *De la Dunăre la mare. Mărturii istorice și monumente creștine*, Galați, 1977, p. 90—97.
- *Unveröffentliche Inschriften aus Tomis und Callatis*, în *Epigraphica*, București, 1977, p. 99—111 (coautor).
- *Monumente arheologice privind viața spirituală în Dobrogea veacurilor I—III e.n.*, în *Protecția ecosistemelor*, Constanța, 1978, p. 240—256 (în colaborare).
- *Mărturii arheologice și istorice în Constanța*, în *Protecția ecosistemelor*, Constanța, 1978, p. 257—266.
- *Dédicace en l'honneur de Valentinien*, în *Pontica*, 11, Constanța, 1978, p. 151—154.
- *L'île d'Ovide, legendes et réalités archéologiques*, în *Acta Conventus Omnium Gentium Ovidianis Studis Fovendis*, București, 1976, p. 521—526.

- *Le Musée d'histoire nationale et d'archéologie de Constanța*, in *Pontica*, 12, Constanța, 1979, p. 9—54 (coautor).
- *Santierul arheologic Albești*, 1978, in *Materiale și cercetări arheologice*, 13, Oradea, 1979, p. 161—173 (coautor).
- *Burebista și Dacia Pontică*, in *Strămoșii poporului român. Geto-Dacii și epoca lor*, București, 1980, p. 268—279.
- *Muzeul de istorie națională și arheologic Constanța*, in *Studii și cercetări de istorie*, vol. I, Constanța, 1980, p. 12—54 (coautor).
- *Stâlpi miliari inediți din Scythia Minor*, in *Pontica*, 13, Constanța, 1980, p. 140—156 (coautor).
- *Les Roumains au Bas-Danube durant les VIIe — XIIe siècles*, in *Revue Roumaine d'Histoire*, 20, 1981, 4, p. 629—636.
- *De nouveau sur les légats de Trajan en Mésie Inférieure entre 103 et 108 de n.è.*, in *Dacia*, NS, 25, 1981 (coautor).
- *Descoperiri epigrafice recente*, in *Pontica*, 14, Constanța, 1981, p. 159—170 (coautor).
- *Die lokale Herstellung der Beleuchtungsgegenstände — Lucernae*, in *Pontica*, 14, Constanța, 1981, p. 181—210.
- *Situația prezentă și de perspectivă privind conservarea și restaurarea monumentelor (II)*, in *Revista Muzeelor și Monumentelor* 13, 2, 1982, p. 3—10.
- *Colonia Ulpia Zermizegetusa pe o inscripție din Dobrogea*, in *Pontica* 15, Constanța, 1982, p. 152—160 (coautor).
- *Realizări și cercetări arheologice, istorice și muzeologice în Dobrogea*, in *Pontica*, 17, Constanța, 1984, p. 7—14.
- *O inscripție tomitană redescoperită (SEG. I. 2. nr. 332)*, in *Pontica*, 17, Constanța, 1984, p. 61—66 (coautor).
- *Dacia și Moesia (Scythia), părți constitutive ale etnosului românesc*, in *Pontica*, 17, Constanța, 1984, p. 101—107.
- *Observații privind importul amforelor ștampilate în sud-estul Dobrogei*, in *Pontica*, 18, Constanța, 1985, p. 55—74 (coautor).
- *Importuri amforice la Albești (jud. Constanța) : Heraclea Pontică*, in *Pontica*, 19, Constanța, 1986, p. 33—60 (coautor).
- *Tezaurul de la Sucidava — Izvoarele (jud. Constanța)*, in *Pontica*, 19, Constanța, 1986, p. 127—158 (coautor).
- *Raportul dintre istoria națională și cea locală în Muzeul de istorie națională și arheologie Constanța*, in *Revista Muzeelor*, 4, 1986, p. 3—9 (coautor).
- *Bazilici și monumente creștine în contextul etnogenezei românești din sec. III—VII în Dobrogea*, in *Monumente istorice și izvoare creștine*, Galați, 1987, p. 7—77.
- *Le trésor de Sucidava — en Mésie Seconde*, in *Revue Archéologique*, 2/1988, Paris, 1989, p. 357—380 (coautor).
- *Romanizarea în Dobrogea*, in *Symposia Thracologica*, 7, 1989, p. 146—162.
- *Importuri amforice la Albești (jud. Constanța) : Rhodos*, in *Pontica*, 20, Constanța, 1987, p. 53—78 (coautor).
- *Importuri amforice la Albești (jud. Constanța) : Sinope*, in *Pontica*, 21—22, Constanța 1988—1989, p. 23—90 (coautor).
- *Le christianisme en Scythie Mineure à la lumière des dernières découvertes archéologiques*, in *Actes du Congrès International d'archéologie chrétienne*, vol. III, Lyon, 1989, p. 2561—2615.
- *Constanța — 2250*, in *Pontica*, 23, Constanța, 1990, p. 23—28.
- *Importuri amforice la Albești (jud. Constanța) : Chersonesul Tauric, Cnidos, Cos, Paros*, in *Pontica*, 23, Constanța, 1990, p. 29—48 (coautor).
- *Recherches archéologiques récentes dans le périmètre de la cité de Tomis*, in *Études Byzantines et Post-Byzantines*, II, București, 1991, p. 23—45.
- *Contribuții privind seria guvernatorilor Moesiei Inferioare în sec. III p.Ch.*, in *Pontica*, 24, Constanța, 1991, p. 123—142 (coautor).
- *Entre faste et dénuement. Les mystères soulevés par le „tombeau au banquet” retrouvé à Constanța*, in *Archéologie Nouvelle*, 1, 1993, Paris, p. 42—47.
- *Epos arheologic la Pontul Euxin*, in „Colegiul Pedagogic „Constantin Brătescu”. Valori ale civilizației românești în Dobrogea”, Constanța, 1993, p. 177—184.

III. LUCRĂRI DE POPULARIZARE (selectiv)

- *Muzeul de arheologie al Dobrogei*, Constanța, 1960, 40 p.
- *Monumentul și cetatea de la Adamclisi*, Constanța, 1966, 24 p.
- *Tomis*, Constanța, 1967, 24 p.
- *Leul în plastica tomitană*, în *Tomis*, 2, nr. 5, mai 1967, p. 17
- *Capodoperele unor sculptori necunoscuți*, în *Tomis*, 2, nr. 7, iulie 1967.
- *Dobrogea lui Burebista*, în *Tomis*, 2, nr. 10, octombrie 1967, p. 17.
- *Histria*, Constanța, 1968, 24 p.
- *Callatis*, Constanța, 1968, 24 p.
- *Adamclisi — monument*, Constanța, 1968, 24 p.
- *Adamclisi — cetatea*, Constanța, 1968, 24 p.; ediția a 2-a — 1971; ediția a 3-a, 1982, 30 p.
- *Exploatarea pietrei în Dobrogea*, în *Tomis*, 4, nr. 4, aprilie, 1969, p. 17.
- *Muzeul de arheologie Constanța. Unele gânduri și perspective*, în *Revista Muzeelor*, 4, 1970, p. 372—274.
- *Necesitatea unui „Centru de studii ovidiene“*, în *Tomis*, 6, nr. 10, oct. 1971, p. 8.
- *Campaniile Tomisului (1966—1971) : Arheologie*, în *Tomis*, 6, nr. 7, iulie 1971, p. 4.
- *Monumentul triumfal de la Adamclisi*, Constanța, 1971, 32 p.; ediția a 2-a, 1977.
- *Monumentul de la Adamclisi — în actualitate*, în *Tomis*, 8, dec. 1973, p. 13—14.
- *Terrasigilaria*, în *Tomis*, nov. 1973, p. 11.
- *Noi descoperiri arheologice*, în *Tomis*, aug. 1975, p. 13—14.
- *Care este vechimea Tomisului?*, în *Tomis*, iunie 1976, p. 12—13.
- *Itinerare arheologice dobrogene*, București, 1976, 132 p. (coautor).
- *Das Siegesdenkmal von Adamklissi*, Constanța, 1977, 46, p.
- *Dobrogea. Album* (coordonator), București, 1978, 600 p. (fotografii de I. Miclea).
- *De la Zamolxe încoace ...* (coautor), în *Tomis*, 13, nr. 3, p. 13—14.
- *Colecția de arheologie „Callatis“*, în *Revista Muzeelor*, 10, 1978, p. 20—25.
- *Coniectă muzeologică la malul mării*, în *Pontica*, 11, Constanța, 1978, p. 7—11.
- *Necesitatea și importanța unui Muzeu de istorie și arheologie la Medgidia*, în *Pontica*, 11, Constanța, 1978, p. 13—17.
- *Monumentul triumfal ce la Adamclisi, restaurat*, în *Revista Muzeelor* 3, 1978, p. 41—43.
- *O sută de ani de la fondarea Muzeului de istorie națională și arheologie* (coautor), în *Tomis*, 14, sep. 1979, p. 12.
- *Burebista la Dunărea de Jos* (coautor), în *Tomis*, 14, martie, 1979, p. 12, 13.
- *Remember Tropaci Traiani*, în *Revista Muzeelor și Monumentelor*, 48, nr. 2, 1979, p. 75—76.
- *Muzeul de istorie națională și arheologie Constanța — un muzeu centenar* (coautor), în *Revista Muzeelor*, 6, 1980, p. 74—84.
- **CONSTANȚA — monografie** (ciclul: Județele patriei), București, 1980, (autor al cap. *Istoria* — p. 42—61).
- *Constanța. Ghid turistic al județului*, București, 1980, 142 p. (coautor)
- *Albești : getic în ambianță elenistică* (coautor), în *Tomis*, 15, iunie 1980, p. 14.
- *„Orașul“ din teritoriul rural al Callatisului*, în *Magazin Istoric*, 4, 1981, p. 41—33 (coautor).
- *Șantier arheologic — 1982 (I). Date noi despre cultura Hamangia. Orizont geto-dacic*, în *Tomis*, 17 nov. 1982, p. 14.
- *Șantier arheologic 1982 (II). Civilizația romană : tezaurul de la Abrud. Fortăreața romano-bizantină de la Ovidiu. Centre arheologice medievale : Târgușor*, în *Tomis*, 17, dec. 1982, p. 16.
- *Le Monument triomphal d'Adamclisi*, Constanța, 1982, 48 p.
- *Constanța. Ghid de oraș* (coautor), București, 1985, 204 p.
- *Litoralul românesc al Mării Negre*, București, 1989, 142 p. (coautor).